

**2022–2030 M. KAUNO REGIONO PLĖTROS PLANO
PAŽANGOS PRIEMONĖS NR. LT022-02-01-01
„SOCIALINIO BŪSTO FONDO
NEĮGALIESIEMS IR GAUSIOMS ŠEIMOMS PLĖTRA“
PAGRINDIMO APRAŠAS
2024-05-07 Nr. 6PA-23**

**I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

Regiono plėtros uždavinys (-iai)	Pažangos priemone prisidedama prie 2022–2030 m. Kauno regiono plėtros plane (toliau – planas) nustatyto uždavinio Nr. LT022-02-01 „Padidinti aprūpinimą socialiniu būstu“ įgyvendinimo.
---	---

**II SKYRIUS
SITUACIJOS ANALIZĖ IR SIEKIAMAS POKYTIS**

Pažangos priemone Nr. LT022-02-01-01 „Socialinio būsto fondo neįgaliesiems ir gausioms šeimoms plėtra“ (toliau – pažangos priemonė) sprendžiama Kauno regione identifiikuota problema „Neužtikrinama socialinė gerovė ir tolygus užimtumas“ ir šalinama priežastis „Per mažas aprūpinimas socialiniu būstu“.

Tikslinės grupės – neįgalieji¹ ir gausios šeimos². Sprendžiama problema tiesiogiai darys poveikį neįgaliųjų ir gausių šeimų socialinio būsto poreikio patenkinimui. Kauno regiono demografinės tendencijos (informacija pateikiama plano I skyriuje „Regiono plėtros plano teritorinė aprėptis ir regiono esamos situacijos analizė“ aprašant problemą „Neužtikrinama socialinė gerovė ir tolygus užimtumas“) rodo, kad gyventojų skaičius išlieka stabilus ir yra linkęs augti, o socialinio būsto poreikis yra nepatenkinamas ir didelė dalis regiono gyventojų, turinčių teisę nuomotis socialinį būstą, yra įtraukti į savivaldybių laukiančiųjų paramos būstui išsinuomoti sąrašus ir laukia savo eilės. Remiantis visų regiono savivaldybių administracijų pateikta statistine informacija apie asmenų (šeimų), įrašytų į laukiančiųjų paramos būstui išsinuomoti sąrašus, skaičių³, pusėje regiono savivaldybių 2019–2023 m. laikotarpiu bendras laukiančiųjų paramos būstui išsinuomoti skaičius išaugo, taip pat ir neįgaliųjų laukiančiųjų eilėje, kuriems reikalingas specialiai pritaikytas būstas, skaičius pusėje regiono savivaldybių augo arba liko toks pat, dvejose savivaldybėse gausių šeimų, laukiančiųjų paramos būstui išsinuomoti, skaičius per 2019–2023 m. laikotarpį išaugo daugiau nei 62 proc., o didžiojoje dalyje savivaldybių, kuriose šeimų auginančiųjų tris ar daugiau vaikų ir (ar) vaikų,

¹ Asmenys su negalia (turintys judėjimo ir (ar) psichikos ir (ar) proto ir (ar) regos negalią), kuriems reikalingas specialiai pritaikytas būstas. Tikslinė grupė turi atitikti Būsto pritaikymo neįgaliesiems tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2019 m. vasario 19 d. įsakymu Nr. A1-103 „Dėl Būsto pritaikymo neįgaliesiems tvarkos aprašo patvirtinimo“ 3.1–3.4 papunkčiuose įvardytus asmenis.

² Gausios šeimos kaip apibrėžta Lietuvos Respublikos paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti įstatymo 16 straipsnio 1 dalies 2 punkte.

³ Kauno regiono savivaldybių administracijos statistinę informaciją apie savivaldybėse 2019–2023 m. laikotarpiu savivaldybių sudarytuose asmenų ir šeimų, turinčių teisę į socialinio būsto nuomą, sąrašuose esančių bendrą asmenų (šeimų) skaičių, asmenų su negalia (turintys judėjimo ir (ar) psichikos ir (ar) proto ir (ar) regos negalią), kuriems reikalingas specialiai pritaikytas būstas, skaičių ir gausių šeimų skaičių Kauno regiono plėtros tarybos administracijai pateikė 2023 m. rugpjūčio – spalio mėn.

kuriems nustatyta nuolatinė globa, (toliau – gausios šeimos) laukiančių paramos būstui išsinuomoti skaičius mažėjo, jis sumažėjo neženkliai – po 1–3 šeimas⁴. Atsižvelgiant į demografines tendencijas, Kauno regione nepatenkinamą socialinio būsto poreikį ir tokius veiksnius kaip pabėgėlių priėmimas ir integracija, būstų pripažinimas avarinės būklės arba netinkamais gyventi, per mažo ploto būstai gausioms šeimoms, neįgaliesiems nepritaikyti būstai, nepakankamas finansavimas socialinio būsto fondo didinimui, labai tikėtina, kad šios pažangos priemonės įgyvendinimo ir 5 metų po pažangos priemonės įgyvendinimo pabaigos laikotarpiu socialinio būsto poreikis neįgaliesiems ir gausioms šeimoms išliks aktualus.

Dalis informacijos, pagrindžiančios pažangos priemonės poreikį, yra pateikta plano I skyriaus „Regiono plėtros plano teritorinė aprėptis ir regiono esamos situacijos analizė“ dalyje „Kauno regiono esamos situacijos analizė“ aprašant problemą „Neužtikrinama socialinė gerovė ir tolygus užimtumas“. Žemiau pateikiama kita pažangos priemonės poreikį pagrindžianti statistinė informacija.

Lietuva, įgyvendindama socialinės paramos teisę (taip pat ir tarptautinius įsipareigojimus) turi užtikrinti, kad asmenys iš socialinės apsaugos sistemos gautų reikiamą paramą, o viena iš teikiamos paramos rūšių – parama būstui. Socialinis būstas yra suteikiamas pagal Lietuvos Respublikos paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti įstatyme ir savivaldybių tarybų patvirtintuose savivaldybių būsto ir socialinio būsto nuomos tvarkos aprašuose nustatytą tvarką. Asmenys ir šeimos pateikę prašymą suteikti paramą būstui išsinuomoti yra įrašomi į asmenų ir šeimų, turinčių teisę į socialinio būsto nuomą, sąrašą ir socialinis būstas yra nuomojamas laikantis eiliškumo. Pagal Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai savivaldybių pateiktus statistinius duomenis⁵ 2022 m. gruodžio 31 d. Kauno regione asmenų (šeimų), nuomojančių socialinį būstą, skaičius buvo 2483 ir sudarė beveik 22 proc. nuo visų Lietuvoje asmenų (šeimų), nuomojančių socialinį būstą. Tuo metu didžiausią dalį asmenų (šeimų), nuomojančių socialinį būstą, Kauno regione sudarė Kauno m. sav. (40,35 proc.) ir Jonavos r. sav. (24 proc.). 2022 m. pabaigoje Kauno regione tūkstančiui gyventojų teko 4,28⁶ asmenys (šeimos), kurie nuomojasi socialinį būstą, didžiausias rodiklis regione buvo Jonavos r. sav. (14,36) ir Birštono sav. ⁷(10,91), mažiausias – Kauno r. sav. (1,56) ir Kauno m. sav. (3,31). Savivaldybės socialinių būstų skaičius Kauno regione 2022 m. gruodžio 31 d. iš viso buvo 2674, iš jų beveik 5 proc. (129 būstai) buvo avariniai arba netinkami gyventi. 2020 m. sausio 1 d.⁸ iki 2022 m. gruodžio 31 d. laikotarpiu savivaldybės socialinių būstų skaičius Kauno regione išaugo 5,86 proc., tuo laikotarpiu labiausiai iš visų regiono savivaldybių socialinių būstų skaičius išaugo Raseinių r. sav. (13,02 proc.).

Pagal visų regiono savivaldybių administracijų pateiktą statistinę informaciją 2023 m. paskutiniaisiais duomenimis iš viso laukiančių socialinio būsto Kauno regione buvo 1333 asmenys (šeimos) ir nuo 2019 m. šis rodiklis sumažėjo 17,5 proc. Didžiausia dalis nuo visų regione socialinio

⁴ Detalesnė informacija analizuojant rodiklius savivaldybėse pateikiama tolesnėse pažangos priemonės pagrindimo aprašo II skyriaus pastraipose.

⁵ Prieiga internetu: <https://socmin.lrv.lt/lt/veiklos-sritys/seima-ir-vaikai/parama-bustui-isigyti-ar-issinuomoti>.

⁶ Apskaičiuota remiantis Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai savivaldybių pateiktais duomenimis ir Valstybinės duomenų agentūros duomenimis: Asmenų (šeimų), nuomojančių socialinį būstą, skaičius 2022 m. gruodžio 31 d. ir Nuolatinių gyventojų skaičiumi 2023 m. pradžioje.

⁷ Vertinant Birštono sav. situaciją, kai skaičiuojami išvestiniai rodikliai apimant tam tikrą skaičių tenkantį tūkstančiui gyventojų, statistika gali būti iškreipta dėl mažo gyventojų skaičiaus savivaldybėje.

⁸ 2020 m. duomenų prieiga internetu: <https://socmin.lrv.lt/lt/veiklos-sritys/socialine-statistika/savivaldybiu-teikiami-statistiniai-duomenys-apie-parama-bustui>.

būsto laukiančių asmenų (šeimų) – Kauno m. sav. (28 proc.) ir Jonavos r. sav. (21,6 proc.), mažiausia – Birštono sav. (1,6 proc.), Prienų r. sav. (8,4 proc.) ir Kauno r. sav. (8,6 proc.). Birštono sav. 2023 m. iš viso laukiančių socialinio būsto buvo 23 asmenys (šeimos) ir per paskutinius 5 metus laukiančiųjų skaičius sumažėjo 50 proc. 2023 m. Jonavos r. sav. iš viso buvo 320 asmenų (šeimų) laukiančių socialinio būsto eilėje, nuo 2019 m. šis rodiklis savivaldybėje išaugo 96,3 proc., tuo pačiu laikotarpiu Kaišiadorių r. sav. šis rodiklis sumažėjo vos 0,6 proc. ir 2023 m. iš viso buvo 169 asmenys (šeimos), laukiantys socialinio būsto. 2023 m. Kauno m. sav. laukiančių socialinio būsto iš viso buvo 416 asmenų (šeimų), nuo 2019 m. šis skaičius sumažėjo 49,5 proc. Kauno r. sav. 2023 m. socialinio būsto laukiančių asmenų (šeimų) skaičius buvo 127 ir per paskutinius 5 metus sumažėjo 29,4 proc. Kėdainių r. sav. nuo 2019 m. socialinio būsto eilėje laukiančių asmenų (šeimų) skaičius išaugo 25,4 proc. ir 2023 m. siekė 153 asmenis (šeimas). 2023 m. socialinio būsto laukiančių asmenų (šeimų) skaičius Prienų r. sav. siekė 125 ir nuo 2019 m. išaugo 11,6 proc., tuo metu Raseinių r. sav. šis rodiklis išaugo 41,5 proc. ir 2023 m. siekė 150 asmenų (šeimų). Kaip nurodoma ir Regionų plėtros programoje⁹, neįgalieji ir gausios šeimos yra vienos iš pažeidžiamiausių gyventojų grupių, kurioms tinkamas būstas rinkoje sunkiai prieinamas arba visai neprieinamas.

Gausios šeimos nuomojančios socialinį būstą 2022 m. pabaigoje Kauno regione sudarė 8,5 proc. (210 šeimų) nuo visų nuomojančių socialinį būstą. Didžiausia dalis gausių šeimų nuo visų nuomojančių socialinį būstą buvo Kaišiadorių r. sav. (19,6 proc.), Kėdainių r. sav. (12,8 proc.), Jonavos r. sav. (11,2) ir Birštono sav. (11,1), kitose regiono savivaldybėse šis rodiklis buvo mažesnis nei 10 proc. Nuo 2020 m. sausio 1 d. iki 2022 m. gruodžio 31 d. gausių šeimų, nuomojančių socialinį būstą, skaičius Kauno regione sumažėjo 6,7 proc., dalyje regiono savivaldybių gausių šeimų, nuomojančių socialinį būstą, skaičius šiuo laikotarpiu išaugo – Raseinių r. sav. (27,3 proc.), Prienų r. sav. (22,2 proc.), Kauno r. sav. (9,1 proc.), kitose savivaldybėse gausių šeimų, nuomojančių socialinį būstą, skaičius sumažėjo – Birštono sav. (28,6 proc.), Kėdainių r. sav. (21,4 proc.), Kaišiadorių r. sav. (12,5 proc.), Kauno m. sav. (7,8 proc.), Jonavos r. sav. (4,3 proc.). 2022 m. pabaigoje Kauno regione tūkstančiui gyventojų teko 0,4¹⁰ gausios šeimos nuomojančios socialinį būstą, didžiausias rodiklis regione buvo Jonavos r. sav. (1,6) ir Birštono sav. (1,2), mažiausias – Kauno r. sav. (0,1) ir Kauno m. sav. (0,2).

Pagal regiono savivaldybių administracijų pateiktą statistinę informaciją, 2023 m. gausių šeimų laukiančių socialinio būsto Kauno regione iš viso buvo 123 ir nuo 2019 m. šis skaičius sumažėjo 5,4 proc. Jonavos r. sav. socialinio būsto laukiančių gausių šeimų skaičius sudarė 37,4 proc. viso regiono gausių šeimų, laukiančių socialinio būsto, skaičiaus, Kaišiadorių r. sav. sudarė 14,4 proc., po 11,5 proc. sudarė Kauno r. ir Raseinių r. savivaldybių skaičiai, kitų savivaldybių skaičiai sudarė mažiau nei 10 proc. nuo visų regione laukiančių socialinio būsto gausių šeimų skaičiaus. Kauno regione tūkstančiui gyventojų teko 0,24 gausios šeimos, laukiančios socialinio būsto, didžiausi rodikliai Jonavos r. sav. (16,3), Kauno r. sav. (12,6) ir Kaišiadorių r. sav. (11,8). Birštono sav. gausių šeimų, laukiančių socialinio būsto, skaičius nuo 2019 m. nepakito ir iki 2023 m. išliko 1, tuo tarpu Jonavos r. sav. šis skaičius 2019–2023 m. laikotarpiu išaugo 62 proc. ir 2023 m. siekė 52 gausias šeimas, laukiančias socialinio būsto. Kaišiadorių r. sav. gausių šeimų, laukiančių socialinio būsto, skaičius

⁹ 2022–2030 metų regionų plėtros programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2022 m. birželio 29 d. nutarimu Nr. 713 „Dėl 2022–2030 metų regionų plėtros programos patvirtinimo“.

¹⁰ Apskaičiuota remiantis Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai savivaldybių pateiktais duomenimis ir Valstybinės duomenų agentūros duomenimis: Asmenų (šeimų), nuomojančių socialinį būstą, skaičius 2022 m. gruodžio 31 d. ir Nuolatinių gyventojų skaičiumi 2023 m. pradžioje.

2023 m. buvo 20 ir nuo 2019 m. sumažėjo 13 proc., Kauno m. sav. šis skaičius 2023 m. siekė 10 ir nuo 2019 m. sumažėjo labiausiai visame regione – 54,6 proc. 2023 m. Kauno r. sav. buvo 16 gausių šeimų, laukiančių socialinio būsto, nuo 2019 m. šis rodiklis sumažėjo 36 proc., Kėdainių r. sav. tuo pačiu laikotarpiu rodiklis sumažėjo 8,3 proc. ir 2023 m. siekė 11. Prienų r. sav. 2019–2023 m. laikotarpiu gausių šeimų, laukiančių socialinio būsto, skaičius sumažėjo 13,3 proc., 2023 m. šis rodiklis buvo 13. Raseinių r. sav. pastebimas didžiausias gausių šeimų, laukiančių socialinio būsto, skaičiaus augimas tarp visų regiono savivaldybių – išaugo 77,8 proc. ir 2023 m. siekė 16 socialinio būsto laukiančių gausių šeimų.

2022 m. pabaigoje Kauno regione buvo 277 neįgalieji, asmenys, sergantys lėtinių ligų sunkiomis formomis, ir šeimos, kuriose yra tokių asmenų, nuomojantys socialinį būstą ir tai sudarė 11,2 proc. nuo visų nuomojančių socialinį būstą. Didžiausia dalis neįgaliųjų, asmenų, sergančių lėtinių ligų sunkiomis formomis, ir šeimų, kuriose yra tokių asmenų, nuo visų nuomojančių socialinį būstą asmenų buvo Kaišiadorių r. sav. (22,4 proc.), Kėdainių r. sav. (21,8 proc.), Birštono sav. (17,8 proc.), mažiausia dalis – Jonavos r. sav. (5,4 proc.). Nuo 2020 m. sausio 1 d. iki 2022 m. gruodžio 31 d. neįgaliųjų, asmenų, sergančių lėtinių ligų sunkiomis formomis, ir šeimų, kuriose yra tokių asmenų, skaičius Kauno regione išaugo 9,5 proc., per šį laikotarpį rodiklis išaugo Prienų r. sav. (55,6 proc.), Raseinių r. sav. (47,1 proc.), Kauno r. sav. (27,3 proc.), Kaišiadorių r. sav. (14,3 proc.), Kėdainių r. sav. (9,8 proc.) ir Kauno m. sav. (2 proc.), o sumažėjo – Birštono sav. (11,1 proc.) ir Jonavos r. sav. (3 proc.). 2022 m. pabaigoje Kauno regione tūkstančiui gyventojų teko 0,5 neįgalieji, asmenys, sergantys lėtinių ligų sunkiomis formomis, ir šeimos, kuriose yra tokių asmenų, nuomojantys socialinį būstą, didžiausias rodiklis regione buvo Birštono sav. (1,9), Kėdainių r. sav. (1,2), mažiausias – Kauno r. sav. (0,1) ir Kauno m. sav. (0,3).

Pagal regiono savivaldybių administracijų pateiktą statistinę informaciją ir Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai savivaldybių pateiktus statistinius duomenis¹¹, 2023 m. neįgaliųjų, laukiančių socialinio būsto, skaičius Kauno regione iš viso buvo 170 ir nuo 2019 m. sumažėjo 17,5 proc. Didžiausią dalį regione neįgaliųjų, laukiančių socialinio būsto, skaičiaus sudarė Kauno m. sav. socialinio būsto laukiantys neįgalieji – 53,5 proc., Kauno r. sav. sudarė 13,4 proc. ir Kėdainių r. sav. 10,5 proc., kitų savivaldybių skaičiai sudarė po mažiau nei 10 proc. nuo visų regione laukiančių socialinio būsto neįgaliųjų. Neįgaliųjų, laukiančių socialinio būsto, tenkančių tūkstančiui gyventojų Kauno regione 2023 m. buvo 0,3, didžiausias rodiklis Prienų r. sav. (0,65), Kėdainių r. sav. (0,39) ir Jonavos r. sav. (0,31). Per 2019–2023 m. laikotarpį Birštono sav. nebuvo socialinio būsto laukiančių neįgaliųjų, Jonavos r. sav. šiuo laikotarpiu neįgaliųjų, laukiančių socialinio būsto, skaičius išaugo 44,4 proc. ir 2023 m. šis rodiklis siekė 13. Kaišiadorių r. sav. neįgaliųjų, laukiančių socialinio būsto, skaičius 2023 m. buvo 8, nuo 2019 m. skaičius išaugo 33,3 proc. Nors Kauno m. sav. 2023 m. neįgaliųjų, laukiančių socialinio būsto, skaičius buvo didžiausias regione – 92, tačiau nuo 2019 m. šis rodiklis sumažėjo 25,2 proc. Kauno r. sav. 2019–2023 m. laikotarpiu socialinio būsto laukiančių neįgaliųjų skaičius sumažėjo 28,1 proc. ir 2023 m. siekė 23. Kėdainių r. sav. 2023 m. neįgaliųjų, laukiančių socialinio būsto, skaičius siekė 18, nors nuo 2019 m. skaičiaus pokytis neužfiksuotas,

¹¹ Kauno m. sav. administracija Kauno regiono plėtros tarybos administracijai raštu pateikė vidutinį neįgaliųjų, laukiančių socialinio būsto, skaičių 2019–2023 m. laikotarpiu (90 – 120), todėl Kauno m. sav. rodikliai apie neįgaliųjų, laukiančių socialinio būsto, skaičių ir pokytį skaičiuojami remiantis Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos savivaldybių pateiktais statistiniais duomenimis apie neįgaliuosius, asmenis, sergančius lėtinių ligų sunkiomis formomis, ir šeimas, kuriose yra tokių asmenų, įrašytus į laukiančių paramos būstui išsinuomoti, sąrašus 2018 m. gruodžio 31 d. ir 2022 m. gruodžio 31 d.

tačiau lyginant kiekvienus 2019–2023 m. laikotarpio metus pastebimas tiek neigiamas, tiek teigiamas pokytis. Prienų r. sav. 2023 m. neįgaliųjų, laukiančių socialinio būsto, skaičius buvo 13 ir nuo 2019 m. šis rodiklis sumažėjo 11 proc., tuo tarpu 2023 m. Raseinių r. sav. buvo 2 neįgalieji, laukiantys socialinio būsto, o 2019 m. nebuvo nei vieno laukiančiojo.

Siekiant užtikrinti socialinio būsto prieinamumą ir patenkinti socialinio būsto poreikį neįgaliesiems ir gausioms šeimoms, įgyvendinant pažangos priemonę regione planuojama socialinio būsto fondą išplėsti 103 būstais (39 – neįgaliesiems, 64 – gausioms šeimoms). Jonavos r. sav. socialinio būsto fondą savivaldybėje planuoja papildyti 11 būstų, skirtų gausioms šeimoms, Kaišiadorių r. sav. – 20 būstų, skirtų neįgaliesiems (7) ir gausioms šeimoms (13), Kauno r. sav. – 25 būstais neįgaliesiems (15) ir gausioms šeimoms (10), Kėdainių r. sav. – 8 būstais, skirtais neįgaliesiems (6) ir gausioms šeimoms (2), Prienų r. sav. – 15 būstų neįgaliesiems (7) ir gausioms šeimoms (8), Raseinių r. sav. – 24 būstais, skirtais neįgaliesiems (4) ir gausioms šeimoms (20). Nors Kauno m. sav.¹² pagal šią pažangos priemonę projektų neplanuoja¹³, pažymėtina, kad yra ir toliau bus vykdomi savivaldybės įsipareigojimai teikti paramą būstu, numatyti tiek Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatyme (6 straipsnio 15 punktą, kuriame nustatomos savarankiškosios (Konstitucijos ir įstatymų nustatytos (priskirtos)) savivaldybių funkcijos ir 15 straipsnio 2 dalies 23 punktą, kuriame nustatoma išimtinė savivaldybės tarybos kompetencija), tiek Lietuvos Respublikos paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti įstatyme (5 straipsnio 4 dalis, 14 straipsnio 3, 4 dalis ir 29 straipsnis).

Įgyvendinant pažangos priemonės veiklą „socialinio būsto fondo plėtra“ bus prisidedama prie 2022–2030 metų regionų plėtros programoje, patvirtintoje Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2022 m. birželio 29 d. nutarimu Nr. 713 „Dėl 2022–2030 metų regionų plėtros programos patvirtinimo“, nustatyto poveikio rodiklio „Patenkintas socialinio būsto poreikis nuo tokią teisę turinčių asmenų (šeimų) skaičiaus, procentai“ siekimo. Planuojama, kad 2030 m. Kauno regione 88 proc. socialinio būsto poreikio nuo tokią teisę turinčių asmenų (šeimų) bus patenkintas.

Kauno regione buvo įgyvendinama 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 8 prioriteto „Socialinės įtraukties didinimas ir kova su skurdu“ 08.1.2-CPVA-R-408 priemonė „Socialinio būsto fondo plėtra“, skirta padidinti savivaldybių socialinio būsto fondą, siekiant išplėsti galimybes apsirūpinti būstu asmenims ir šeimoms, turintiems teisę į socialinio būsto nuomą. Projektai, įgyvendinami pagal šią priemonę, ženkliai prisidėjo prie nepatenkinamo socialinio būsto poreikio problemos sprendimo ir 2014–2020 metų Europos Sąjungos lėšomis Kauno regione socialinio būsto fondas papildytas 343¹⁴ naujai įrengtais ar įsigytais socialiniais būstais. Taip pat Kauno regione buvo įgyvendinama 2007–2013 metų Sanglaudos skatinimo veiksmų programos 1 prioriteto „Vietinė ir urbanistinė plėtra, kultūros paveldo ir gamtos išsaugojimas bei pritaikymas

¹² 2023 m. Kauno m. savivaldybė baigė įgyvendinti Europos Sąjungos lėšomis dalinai finansuotą projektą „Energetiškai efektyvių būstų įrengimas ar įsigijimas pagal socialinio būsto fondo plėtros programą“, kurio metu buvo įsigyti 148 butai, papildę Kauno miesto savivaldybės socialinio būsto fondą, iš jų 28 butai buvo pritaikyti neįgaliesiems.

¹³ Šiuo pažangos priemonės pagrindimo aprašu grindžiamas vienintelio Regionų plėtros programoje nurodyto finansavimo šaltinio – ES ir kitos tarptautinės finansinės paramos lėšos – poreikis. Kaip nurodyta pažangos priemonės pagrindimo aprašo V skyriuje „Pažangos priemonės projektų atranka“ projektų atranka atliekama planavimo būdu, o tai reiškia, kad vadovaujantis Metodikos 121.4.3 p., numatomi įgyvendinti projektai atsirenkami įvertinus savivaldybių vykdomųjų institucijų (merų) pateiktus pasiūlymus, kurie teikiamus įgyvendinant Regioninės plėtros įstatymo 13 str. 2d. 1 p. Kauno m. savivaldybė, vadovaudamasi minėtų teisės aktų nuostatomis, vienu iš konstitucinių principų – savivaldybių savarankiškumas ir veiklos laisvė pagal Konstitucijos bei įstatymų apibrėžtą kompetenciją – nepateikė savo siūlymų.

¹⁴ Pagal duomenis, esančius Europos Sąjungos struktūrinės paramos kompiuterinės informacinės valdymo ir priežiūros sistemos 2014–2020 metų Europos Sąjungos struktūrinių fondų posistemyje šio aprašo rengimo metu.

turizmo plėtrai“ įgyvendinimo priemonė VP3-1.1-VRM-04-R „Socialinio būsto plėtra ir jo kokybės gerinimas“. Be prieš tai minėtų priemonių, Kauno regiono savivaldybėse asmenys skatinami nuomotis rinkoje esančius būstus mokant nuomos mokesčio kompensaciją, turima infrastruktūra pritaikoma ir joje įrengiami socialiniai būstai, vieniems nuomininkams atlaisvinus būstą arba nutraukus nuomos sutartis, jie suteikiami kitiems. Nepaisant minėtų priemonių įgyvendinimo bei atsižvelgiant į demografinius pokyčius, gausių šeimų ir neįgaliųjų socialinio būsto poreikį, imigrantų integraciją, būstų būklę, dydį ir pritaikymą savivaldybėse, Kauno regione poreikis gerinti socialinio būsto prieinamumą išlieka aktualus.

III SKYRIUS PAŽANGOS PRIEMONĖS ĮGYVENDINIMO TERITORIJA

Pažangos priemonės veiklos įgyvendinamos Kauno regiono teritorijoje, apimančioje savivaldybes:

- Birštono;
- Jonavos rajono;
- Kaišiadorių rajono;
- Kauno miesto;
- Kauno rajono;
- Kėdainių rajono;
- Prienų rajono;
- Raseinių rajono.

IV SKYRIUS PAŽANGOS PRIEMONĖS VEIKLOS, PROJEKTŲ VYKDYTOJAI IR PARTNERIAI

Atsižvelgiant į socialinės apsaugos srityje planuojamas 2021–2027 metų Europos Sąjungos fondų investicijos programos investicijas ir siekiant spręsti Kauno regione identifikuotą problemą „Neužtikrinama socialinė gerovė ir tolygus užimtumas“ ir šalinti vieną iš problemos giluminių priežasčių „Per mažas aprūpinimas socialiniu būstu“ Kauno regiono plėtros taryba kartu su Kauno regiono savivaldybių vykdomosiomis institucijomis pasirinko planuoti pažangos priemonės veiklą – socialinio būsto fondo plėtra. Atlikus analizę ir išnagrinėjus galimus viešosios infrastruktūros objektus bei viešosios infrastruktūros investavimo būdus, Kauno regione veikla vykdoma rekonstruojant, remontuojant ir pritaikant socialinio būsto paskirčiai esamus pastatus ar jų dalis, įsigyjant gyvenamuosius namus (pagal poreikį su priklausiniais), jų dalis, butus ir pritaikant juos neįgaliųjų ir (ar) gausių šeimų poreikiams (vykdant būtinos apimties rekonstrukcijos ar remonto darbus, įsigyjant būtiną įrangą ir baldus).

Pažangos priemonės projektų galimi pareiškėjai, vykdytojai ir partneriai, atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 6 str. 15 p., kuriuo savivaldybės savarankiškoji funkcija nustatytas paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti teikimas Lietuvos Respublikos paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti įstatymo nustatyta tvarka ir į pažangos priemonės veiklą – socialinio būsto fondo plėtra, remtiną pagal finansavimo gaires, patvirtintas Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2023 m. birželio 30 d. įsakymu Nr. A1-439 „Dėl Regioninės pažangos

priemonės Nr. 09-003-02-02-11 (RE) „Sumažinti pažeidžiamų visuomenės grupių gerovės teritorinius skirtumus“ finansavimo gairių patvirtinimo“ yra savivaldybių administracijos.

V SKYRIUS PAŽANGOS PRIEMONĖS PROJEKTŲ ATRANKA

Pažangos priemonės veiklos „socialinio būsto fondo plėtra“ projektus pasirinkta atrinkti planavimo būdu, vadovaujantis Strateginio valdymo metodikos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 m. balandžio 28 d. nutarimu Nr. 292 „Dėl Strateginio valdymo metodikos patvirtinimo“, 135.2 papunkčiu. Planavimo būdas pasirinktas, nes planuojamais įgyvendinti projektai įgyvendinamos Lietuvos Respublikos teisės aktuose nustatytos funkcijos ir veiklos, jie priskirtini savivaldybių institucijoms¹⁵, jais tiesiogiai prisidedama prie regioninės pažangos priemonės Nr. 09-003-02-02-11 (RE) „Sumažinti pažeidžiamų visuomenės grupių gerovės teritorinius skirtumus“ 1-os veiklos „Socialinio būsto fondo plėtra“ įgyvendinimo ir numatytų rezultatų pasiekimo.

Projektų atrankos kriterijai priemonės projektams nenustatomi.

VI SKYRIUS PAŽANGOS PRIEMONĖS PRISIDĖJIMAS PRIE HORIZONTALIŲJŲ PRINCIPŲ ĮGYVENDINIMO

Lentelė Nr. 1

Eil. Nr.	Horizontalieji principai (toliau – HP)	Informacija apie pažangos priemonės prisidėjimą prie HP
1.	Darnaus vystymosi	Pagal pažangos priemonę planuojamuose projektuose nėra numatoma veiksmų, kurie turėtų neigiamą poveikį darnaus vystymosi principui įgyvendinti. Pagal pažangos priemonę planuojamuose projektuose nėra numatoma veiksmų, kuriais būtų daroma reikšminga žala aplinkos tikslams, nustatytiems 2020 m. birželio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2020/852 dėl sistemos tvariam investavimui palengvinti sukūrimo, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2019/2088, 17 straipsnyje. Planuojamuose projektuose bus laikomasi reikšmingos žalos nedarymo aplinkos tikslams reikalavimų, nurodytų Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2023 m. birželio 30 d. įsakymu Nr. A1-439 „Dėl regioninės pažangos priemonės Nr. 09-003-02-02-11 (RE) „Sumažinti pažeidžiamų visuomenės grupių gerovės teritorinius skirtumus“ finansavimo gairių patvirtinimo“ patvirtintų regioninės pažangos priemonės Nr. 09-003-02-02-11 (RE) „Sumažinti pažeidžiamų visuomenės grupių gerovės teritorinius skirtumus“ finansavimo gairių 3 priede.
2.	Inovatyvumo (kūrybingumo)	Įgyvendinant pažangos priemonę nebus tiesiogiai prisidedama prie inovatyvumo (kūrybingumo) principo įgyvendinimo.

¹⁵ Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 6 str. 15 p.

3.	Lygių galimybių visiems	<p>Pagal pažangos priemonę planuojamuose projektuose nėra numatoma apribojimų, kurie turėtų neigiamą poveikį lygių galimybių ir nediskriminavimo dėl lyties, rasės, tautybės, pilietybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, negalios, lytinės orientacijos, etninės priklausomybės, religijos ar kitais pagrindais principui įgyvendinti.</p> <p>Planuojamuose projektuose yra numatytos priemonės sukurtos ar modernizuotos infrastruktūros prieinamumo visiems reikalavimui užtikrinti, laikantis universalus dizaino, kaip jis apibrėžtas Lietuvos Respublikos statybos įstatymo 2 straipsnio 109 dalyje, reikalavimų (informacija apie universalus dizaino principus skelbiama interneto svetainėje https://www.ndt.lt/universalus-dizainas/) ir (ar) Statybos techniniame reglamente STR 2.03.01:2019 „Statinių prieinamumas“, patvirtintame Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2019 m. lapkričio 4 d. įsakymu Nr. D1-653 „Dėl statybos techninio reglamento STR 2.03.01:2019 „Statinių prieinamumas“ patvirtinimo“ (toliau – STR) ir (ar) kituose norminiuose statybos techniniuose dokumentuose nustatytų reikalavimų. Planuojamuose projektuose finansuojami socialinio būsto paskirties gyvenamieji namai (pagal poreikį su priklausiniais) ar butai bus visiškai pritaikyti tikslinės grupės poreikiams.</p>
----	-------------------------	---

VII SKYRIUS IŠANKSTINĖS SĄLYGOS

Pažangos priemone planuojamai regioninei pažangos priemonei Nr. 09-003-02-02-11 (RE) „Sumažinti pažeidžiamų visuomenės grupių gerovės teritorinius skirtumus“ 2022–2030 metų regionų plėtros programoje, patvirtintoje Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2022 m. birželio 29 d. nutarimu Nr. 713 „Dėl 2022–2030 metų regionų plėtros programos patvirtinimo“ poveikio rodiklio „Socialinio būsto poreikio patenkinimas nuo jo laukiančiųjų asmenų (šeimų) skaičiaus, proc.“ nustatyta išankstinė sąlyga: patvirtintose regionų plėtros planų pažangos priemonėse numatytos veiklos, skirtos socialinio būsto prieinamumui didinti, ir investicijomis užtikrinamas socialinio būsto prieinamumas neįgaliesiems bei gausioms šeimoms. Išankstinė sąlyga įgyvendinama rengiant regiono plėtros plano pažangos priemonę, regionų savivaldybių sudarytuose asmenų ir šeimų, turinčių teisę į socialinio būsto nuomą, sąrašuose, yra šiai tikslinei grupei priklausančių asmenų (šeimų) ir regiono plėtros plano pažangos priemonėje yra numatytos veiklos, skirtos socialinio būsto prieinamumui didinti. Išankstinė sąlyga laikoma įvykdyta, jeigu regiono plėtros plano pažangos priemonės, kuriai įgyvendinti numatoma naudoti regioninės pažangos priemonės Nr. 09-003-02-02-11 (RE) „Sumažinti pažeidžiamų visuomenės grupių gerovės teritorinius skirtumus“ lėšas, apraše yra pateiktas sąrašas projektų, kuriais kuriamas socialinis būstas, skirtas asmenims su negalia ir (ar) gausioms šeimoms. Į planą įtraukti projektai, kurių tikslinė grupė yra neįgalieji ir (ar) gausios šeimos ir jie yra regiono savivaldybių sudarytuose asmenų ir šeimų, turinčių teisę į socialinio būsto nuomą, sąrašuose. Pažangos priemone yra numatytos veiklos, skirtos socialinio būsto prieinamumui didinti

ir pažangos priemonės apraše (plano IV skyriaus V skirsnyje) yra pateiktas sąrašas projektų, kuriais kuriamas socialinis būstas, skirtas asmenims su negalia ir (ar) gausioms šeimoms.

VIII SKYRIUS PAŽANGOS PRIEMONĖS STEBĖSENOS RODIKLIAI

Pažangos priemonės rezultato rodiklis „Naujų arba modernizuotų socialinių būstų naudotojų skaičius per metus“ ir veiklos produkto rodiklis „Naujų arba modernizuotų socialinių būstų talpumas (asmenys)“ pasirinkti vadovaujantis Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2023 m. birželio 30 d. įsakymu Nr. A1-439 „Dėl Regioninės pažangos priemonės Nr. 09-003-02-02-11 (RE) „Sumažinti pažeidžiamų visuomenės grupių gerovės teritorinius skirtumus“ finansavimo gairių patvirtinimo“.

Lentelė Nr. 2

Pažangos priemonės veiklų produkto rodikliai							
Veiklos pavadinimas	Rodiklio kodas	Rodiklio pavadinimas, matavimo vienetas	Rodikliui pasiekti planuojama panaudoti pažangos lėšų suma, Eur		Siektingos rodiklio reikšmės		Siektingos rodiklio reikšmės nustatymo pagrindimas
			Iš viso	Iš jų ES, kitos tarptautinės finansinės paramos ir valstybės biudžeto lėšų suma	Tarpinė reikšmė (metai)	Galutinė reikšmė (metai)	
1	2	3	4	5	6	7	8
Socialinio būsto fondo plėtra	P.B.2.0065	Naujų arba modernizuotų socialinių būstų talpumas (asmenys)	8 032 620,77	6 823 327,00	0 (2024)	313 (2029)	Siektina rodiklio reikšmė nustatyta, vadovaujantis stebėsenos rodiklio aprašymo kortelėje pateiktu paaiškinimu, kaip apskaičiuojama projekto rodiklio siektina reikšmė, pagal savivaldybių pateiktą informaciją apie projektų planuojamas įgyvendinti regioninės priemonės gairių finansuojamas veiklas.

Lentelė Nr. 3

Pažangos priemonės rezultato rodikliai					
Rodiklio kodas	Rodiklio pavadinimas,	Pradinė rodiklio	Rodikliui pasiekti planuojama panaudoti pažangos lėšų suma, Eur	Siektingos rodiklio reikšmės	Siektingos rodiklio reikšmės nustatymo pagrindimas

	matavimo vienetas	reikšmė (metai)	Iš viso	Iš jų ES, kitos tarptautinės finansinės paramos ir valstybės biudžeto lėšų suma	Tarpinė reikšmė (metai)	Galutinė reikšmė (metai)	
1	2	3	4	5	6	7	8
R.B.2.2067	Naujų arba modernizuotų socialinių būstų naudotojų skaičius per metus (naudotojai per metus)	0 (2021)	8 032 620,77	6 823 327,00	0 (2024)	313 (2029)	Siektina rodiklio reikšmė nustatyta, vadovaujantis stebėsenos rodiklio aprašymo kortelėje pateiktu paaiškinimu, kaip apskaičiuojama projekto rodiklio siektina reikšmė, pagal savivaldybių pateiktą informaciją apie projektų planuojamas įgyvendinti regioninės priemonės gairių finansuojamas veiklas.

Regiono plėtros tarybos administracijos
direktorė

Simona Stočkienė